

SVENSKA

LÄKARMISSIONENS MEDLEMS-
OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 5 NOVEMBER 2018 ÅRGÅNG 94

JOURNALLEN

60
Läkarmissionen
fyller jämnt i år. Vi har
funnits sedan 1958.

Orädd pristagare

Denis Mukwege har vigt sitt liv åt att hjälpa
våldsdrabbade kvinnor i DR Kongo

Alla har rätt till ett hem

För oss är det självklart att varje människa har rätt till ett tryggt hem – oavsett var du råkar födas eller bo. Vi är därför stolta över vårt långsiktiga samarbete där vi gemensamt kämpar för gatubarnen i Kampala, Uganda.

För varje såld bostad skänker Mäklarringen pengar till Läkarmissionens arbete på plats. Tillsammans fortsätter vi ge fler utsatta barn ett hem och en ny livschans.

Läs mer på maklarringen.se/litebattre

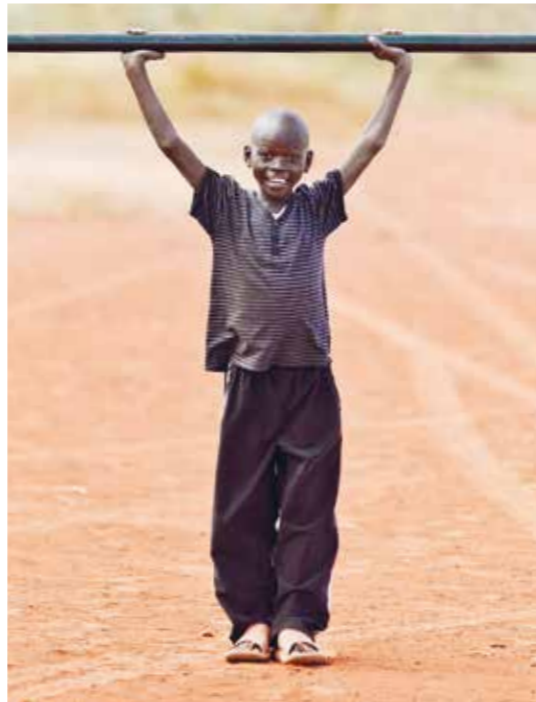

Foto: Hans-Jørgen Ramstedt

Läkarmissionen

VI HJÄLPER OMRÅDEN, FÖRETAG OCH MÄNNISKOR ATT VÄXA

När nya företag kan etablera sig och erbjuda arbetstillfällen skapar det liv och rörelse på platser som tidigare har varit öde, och gör skillnad i människors vardag. Det tycker vi är bra! Vi är ett fastighetsbolag som utvecklar kontors- och industrilokaler i expansiva områden i Stockholmsregionen. Du läser mer om oss på stendorren.se

STENDORREN

Lokaler som gör skillnad.

HEJ!

VÄLKOMMEN TILL SVENSKA JOURNALEN NR 5, 2018

Vi känner oss också som vinnare

Varje år i september har jag och en kollega åkt till PMU (Pingstmissionens utvecklings-samarbete) och satt oss i ett sammanträdesrum. På agendan har stått: "Vad gör vi om doktor Mukwege får Nobels fredspris". Vi byggde nämligen Panzisyjukhuset tillsammans. Båda stöttar arbetet på plats och något har vi velat göra ifall han får priset. Så vi har knåpat ihop ett gemensamt pressmeddelande och pratat om att vi ska göra gratis-annonser i tidningar och sånt. Nu har Mukwege varit nominerad i väldigt många år och det har känts alltmer överkligt med ett nobelpris. "Jaha, här sitter vi i år igen och gör hittepå-jobb."

Den fredagen när priset ska tillkännages brukar vi sitta i Läkarmissionens fikarum och spánt vänta på att klockan ska bli elva, och sen bli besvikna när norska nobelkommittén utser någon annan, naturligtvis värdig vinnare, men inte Mukwege. Så i år hade vi bokat ett externt möte och brydde oss inte om det där.

"När priset ska tillkännages brukar vi sitta i Läkarmissionens fikarum och spánt vänta på att klockan ska bli elva."

Men vi stod ändå beredda med en dator för att titta på sändningen när dörrarna från Oslo öppnades. Sen vändes allt upp och ner! Vi hurrade och hejade och telefonen ringde och det kom sms. Och vi kände oss också som vinnare! Jag önskar att lite av den vinnarkänslan ska nå även dig. För Läkarmissionen är den största svenska bidragsgivaren till Panzisyjukhuset och du är med och gör det arbetet möjligt.

EVA NORDENSTAM VON DELWIG,
INFORMATIONANSVARIG PÅ LÄKARMISSIONEN

FOTO: HÅKAN FLANK

Denis Mukwege – äntligen! Sid 8

FOTO: THERESE HEDLUND

04 Anna Stadling och Sofia Källgren sjöng rakt in i folks hjärtan på Läkarmissionens körtturnéer.

05 "Du har fått priset!" Eva Björkander blev den som meddelade fredspristagaren.

06 Efterlängade julklappar på väg till barnen i Östeuropa.

07 Lars Arrhenius, generalsekreterare på Läkarmissionen, om att hålla fast vid hoppet.

22 Eldsjälen Ingvar Gulstrand om åren med Läkarmissionen.

24 Drivet att få hjälpa sitt folk fick Joseph att bli barnmorska.

26 Engångstoaletten Peepoo minskar risk för övergrepp och sjukdomar.

28 Annika Hagström om vanor, vedspisar och naturens lag.

Sofia Källgren brinner för det goda. Sid 14

FOTO: HANS-JØRGEN RAMSTEDT

Kvinnorna som bygger en ny värld. Sid 18

Läkarmissionen

MÅLET FÖR LÄKARMISSIONEN ÄR att stödja utsatta människors egen kraft och vilja att förändra sin framtid. Tack vare Läkarmissionens alla gåvogivare kan vi varje år genomföra internationella hjälpinsatser för närmare hundra miljoner kronor i fyra världsdelar, med tyngdpunkt på Afrika. För en hållbar och rättvis förändring kopplar vi ihop våra olika insatsområden till en kedja av insatser, Läkarmissionens utvecklingskedja.

Doktor Denis Mukwege får Nobels fredspris 2018.

Foto: Håkan Flank.

11

land- och regionkontor får Läkarmissionen från och med årsskiftet, då våra tre regionkontor får sällskap av IAS åtta landkontor i Afrika, när IAS nu blir en del av oss.

FOTO: JÖRGEN BODESAND

81

Första halvåret 2018 har 81 fosterfamiljer i Sydafrika deltagit i stödgrupper i Give a Child a Family regi.

20

Så många samlingar med livskunskap anordnas för barn i en romsk by utanför Bukarest varje termin.

Populär höstturné

Körkonserter till förmån för Läkarmissionens arbete

Anna Stadling och Sofia Källgren drog fulla hus runt om i Sverige.

Hundratals körsångare har under hösten samlats på olika platser i Sverige för att med sångarglädje rikta uppmärksamheten på Läkarmissionens viktiga arbete. Bland annat hölls tre konserter med sångerskan och låtskrivaren Anna Stadling och kördirigenten Petra Falk. Programmet byggde på låtar av Johnny Cash blandat med Annas eget material. Tillsammans utgjorde sångerna en fin musikalisk fond till Annas personliga berättelser men också dem som Läkarmissionens Eva Nordenstam förmedlade från olika projekt runt om i världen. Konserterna avslutades med sången I natt jag drömde..., först på engelska så som Johnny Cash sjöng den för krigströtta soldater, för att sedan gå över i svenska, så som de flesta av oss sjungit den med längtan till en värld av fred.

VID VARJE KONSERT bestämde sig många för att stödja Läkarmissionens

FOTO: MIKAEL MÖRTZELL

Anna Stadling.

Sångarglädje till förmån för Läkarmissionens viktiga arbete.

visa, pop och filmmusik. Sofia Källgren är den svenska röst till prinsessan Belle i Disneys Skönheten och odjuret och hon bjöd på ett smakprov ur filmen.

PUBLIKEN FICK också höra henne sjunga på mandarin eftersom hon har en karriär även i Kina. I avslutningen, efter att Richard Niklasson från Läkarmissionen inspirerat till att bli månadsgivare, sjöng Sofia och kören "Gabriellas sång" (ur filmen Såsom i Himmelen) och strök därmed under budskapet om varje människas rätt till ett eget liv, en egen framtid.

Möt Sofia Källgren på s. 14.

arbete genom att bli månadsgivare.

Mats Backlund som dirigerat Läkarmissionens Sånger för Livet-konserter under 10 års tid genomförde sammanlagt sex konserter med sångerskan Sofia Källgren. Repertoaren var en blandning av klassiskt,

Låt din julklapp bli en hyllning till Mukweges arbete!

Att stötta Panzisjukhuset är en extremt meningsfull julklapp. I samband med Nobelpriset har vi tillsammans med Denis Mukwege tagit fram ett speciellt gåvobevis. Gå in på Läkarmissionens gåvoshop och beställ!

lakarmissionen.se/gavoshop

FOTO: HÅKAN FLANK

Jubel på Panzi efter besked om Nobelpris

Läkarmissionens Eva Björkander gav glädjebjudet.

Den nyhet Eva Björkander fick förmedla via telefon till Denis Mukwege hade hon aldrig kunnat gissa skulle ingå i hennes "att-göra-lista" den 5 oktober. Här berättar hon om hur det gick till. – Inget känns bättre än att få vara budbärare av glada nyheter.

Nobelkommittén hade, utan framgång, försökt få tag på Dr Mukwege för att meddela att han fått 2018 års fredspris. Efter att i många år varit nominerad satt doktorn nämligen inte och väntade vid telefonen, då patienter och arbete väntade. Och i operationssalen lägger man undan telefonen.

GENOM MITT arbete på Läkarmissionen har jag flera gånger träffat Dr Mukwege och det kändes extra spännande att just hans kamp nu kanske skulle komma att uppmärksammas genom det mest prestigefyllda pris man kan få. Kl 10.56 sätter jag på

tv:n, fyra minuter senare går vi över till livesändningen från Oslo. När jag hör Mukweges namn ropar jag rakt ut: "Han fick det!". De kolleger som ännu är på sina rum kommer rusande medan jag slår numret till min kontakt på Panzisjukhuset, som befinner sig i operationssalen med Dr Mukwege, där de precis har avslutat en operation.

"Eva, jag står lite olägligt till, kan jag ringa om en liten stund?"

"Nej, det kan du inte, din chef har precis fått Nobels fredspris!"

Jag hör hur han vänder sig till Mukwege:

"Du har fått priset..."

JUBLET PÅ PANZI och i hela staden vet inga gränser. På några minuter sprids nyheten och det går knappt

att höra något i telefon för allt oväsen. Fredspriset är ett erkännande till alla de kongoleser som lider, till de sex miljoner människor som har dött i det som kallas Afrikas tysta folk mord. Människor som lever i det som kunde vara ett paradiset, ett land med enorma rikedomar, men som i stället blivit ett helvete där alla vill roffa åt sig utan att bry sig om ifall någon står i vägen.

LÄKARMISSIONEN har i flera decennier stöttat Dr Mukwege och hans kolleger och imponerats av det oförtröttliga engagemanget. Att stå upp mot orättvisor, våld och övergrepp på civilbefolkningen har dock ett pris och vi har många gånger undrat hur länge han ska orka. Eller rent av, hur länge han kommer överleva alla attentat? Glädjen över fredspriset är därför enormt stor. Nu önskar vi bara att det ska medverka till förändring och ge ringar på vattnet långt större än vi kan ana.

Läs mer om Nobel-glädjen på s. 8.

Många ville gratulera Mukwege

Efter nyheten om att Denis Mukwege tilldelats Nobels fredspris började reaktionerna strömma in till Läkarmissionen.

"Blir så innerligt glad – och mer än tacksam över att dessa fantastiska personer finns SOM HAR MOD och aldrig slutar att hoppas!

Ett fint erkännande som bådär gott för framtiden!"

BODIL HELLSTRÖM

"Så lycklig över att detta pris gick till Dr Mukwege. Han är verkligen värd fredspriset många gånger om."

LILLEMOR ANDERSSON

"Underbart att det äntligen blev 'hans tur'! Han är guld värd och verkligen förtjänt av Nobels fredspris! Man gläds i hela hjärtat över den här utnämningen!"

BERIT ANDERSSON

"Äntligen! Det var verkligen välförtjänt. Och tack för ert arbete!"

BJÖRN AXELLIE

"Ett mycket bra val som man gjort i Norge. Har följt hans arbete under en längre tid och kan bara beundra och stötta hans viktiga arbete med dessa illa åtgångna kvinnor."

SIV HÄLLGREN

"Det är verkligen uppmuntrande. Nobelkommittén har prickat rätt."

EVERT SVENSSON

FOTO: HÅKAN FLANK

Julklapparna är på väg!

I år fyller Läkarmissionens Aktion Julklappen 20 år.

I år fyller Läkarmissionens stora julklappssatsning Aktion Julklappen, där barn i Sverige slår in julklappar och skickar med personliga hälsningar till barn i Moldavien, Rumänien och Ukraina, 20 år. Och just nu är årets julklappar på väg till sina mottagare.

Aktion Julklappen har för många blivit en älskad tradition. – Det är ett fint och roligt sätt för barn att visa solidaritet med dem som inte har så mycket, och samtidigt ett tillfälle för oss vuxna att prata med barnen om olikheter

i världen, barns rättigheter och värdegrunder, säger Helen Karlström, projektledare för Aktion Julklappen.

Sedan starten 1998 har nära 560 000 julklappar förmedlats till barn i östra Europa. Julklapparna delas ut där de bäst behövs. Det kan vara barn i fattiga familjer, på skolor, barnhem och sjukhus som får ta emot julklappar. I klapparna finns

bland annat pennor, kriter, ritblock, skrivhäfte, hygienartiklar, en tablettask och inte minst ett vykort med en personlig hälsning från den som skickar paketet.

– För många barn är julklappen från Sverige den enda julklapp de får, och då blir det såklart värdefullt om det står något från den som ger julklappen, säger Helen Karlström.

Gästade skola för att prata barns rättigheter

Skolbarn satte världens barn i centrum på FN-dagen.

På FN-dagen var Läkarmissionen hos Skärgårdsstadsskolan i Åkersberga. Där uppmärksammades FN-dagen med gemensamma samlingar för låg-, mellan- och högstadiet. Man hade arbetat med barnkonventionen och gjort ”goda

gärningar”, både hemma och i skolan. Dessutom berättade elever om barnkonventionen och sjöng sånger om barns rättigheter och om vikten av fred och gemenskap. Hanna Rosell från Läkarmissionen berättade om sina besök på skolor i andra länder och om hur lika barn är varandra, samt visade en film från Aktion Julklappen.

FOTO: HANNA ROSELL

Skärgårdsstadsskolan i Åkersberga fick besök av Läkarmissionen.

FOTO: STINA HJELM

FOTO: STINA HJELM

David Lindgren och Kattis Ahlström var programledare för Världens Barn-galan. Här tillsammans med Daniel Nannskog. Sångerskan Cherrie (ovan) var en av flera artister.

78 miljoner till världens barn

Världens Barn-galan blev succé.

Läkarmissionen är en av organisationerna som är med i Världens Barn, där Radiohjälpen gör insamling tillsammans med många stora hjälporganisationer.

Kampanjen består av en stor riksinsamling och en tv-sänd gala. Även radions P4 är med och samlar in myck-

et pengar från lyssnarna. Kampanjkulmen är i början av oktober och då hade hela 77,8 miljoner kronor kommit in! Det är pengar som går till långsiktiga insatser för barn i världen. Och än finns det lite tid kvar på året, så med stor sannolikhet kommer kampanjen att närma sig 80 miljoner vid årsskiftet.

Vi tackar modeföretaget Kriss som den 7-9 december ger tio procent av sin försäljning till Läkarmissionen för att stötta Panzsjukhuset.

Vi får aldrig ge upp tron på att det går att förändra!

I mitt barndoms hem fanns alltid Svenska Journalen. Jag växte upp som missionärsbarn i det lilla landet Rwanda och eftersom det inte fanns tv så lyssnade man på radio och läste allt man kom över. Serietidningar som Fantomen och Stålmannen var populära. Svenska Journalen brukade jag mest bläddra i men jag minns att jag ibland stannade upp och läste månadskrönikan som skrevs av Harry Lindquist, den man som startade Svenska Journalen och Läkarmissionen. Det fanns en speciell, positiv känsla i hans texter som ofta handlade om hälsa och att man bra i livet, och man blev glad av att läsa hans krönika.

Nu har jag fått förmånen att leda Läkarmissionens verksamhet och då ingår det att skriva denna krönika. Det känns som om barndomen på något sätt kommit ifatt.

Hösten hos oss på Läkarmissionen har naturligtvis präglats av den glada nyheten att Denis Mukwege fick Nobels fredspris. Därför ägnar vi det här numret åt att berätta mer om hans arbete i DR Kongo. Dr Mukwege har under många år opererat och behandlat tiotusentals våldtagna kvinnor och barn. Läkarmissionen har stöttat Panzsjukhuset sedan starten. I dag bidrar vi, förutom

”Det är inte många människor som skulle fortsätta att kämpa som Dr Mukwege gör.”

till Dr Mukweges arbete, bland annat till driften av sjukhuset, nutrition av undernärda barn, säkra förlossningar och familjeplanering.

Det diskuteras ofta om bistånd gör skillnad. Vårt projekt i DR Kongo är ett strålande exempel på att era gåvor till Läkarmissionen verkligen förändrar människors liv. Att Nobelpriset delas ut till Dr Mukwege är det bästa beviset. När jag träffat Dr Mukwege, nu senast i november på Panzsjukhuset, har jag imponerats av hans fina arbete och lyssnat till de utmaningar han ser. Det som slog mig var hans stora ödmjukhet. Inte någon gång i vårt samtal lyfte han sig själv eller tog åt sig äran för sitt framgångsrika arbete. Hans fokus var hela tiden på situationen för kvinnorna och barnen i DR Kongo och vikten av att omvärlden ska se vad som händer där. Det är inte många människor som skulle fortsätta att kämpa som Dr Mukwege gör, han och hans familj har hotats och han har själv varit utsatt för flera mordförsök, och vid ett av dem sköts en nära vän ihjäl. Trots det verkar tanken på att ge upp inte ens existera. Tvärtom är han hoppfull och tror att en förändring kommer att ske i DR Kongo. Och det är ju det som är så viktigt, tänker jag, att vi mitt i det elände vi ser och hör om varje dag, runt om i världen, aldrig ger upp. Vi får inte förlora hoppet och tron på att det verkligen går att förändra.

Stort tack för ert stöd!

LARS ARRHENIUS
GENERALSEKRETERARE PÅ LÄKARMISSIONEN

NOBELS FREDSPRIS:
DENIS MUKWEGE

TRIUMFENS ÖGONBLICK

”Äntligen!” var ordet på allas läppar den 5 oktober i år, när läkaren Denis Mukwege fick Nobels fredspris för sin kamp för våldsutsatta kvinnor.

Berthil Åkerlund som följt honom i många år tar oss med på ett besök på Panzi.

TEXT: BERTHIL ÅKERLUND / FOTO: TORLEIF SVENSSON

NOBELS FREDSPRIS: DENIS MUKWEGE

S

kyfallet är enormt, det är som om Bukavu och Panzsjukhuset i östra DR Kongo håller på att sköljas iväg av en syndaflod.

Jag sitter med Denis Mukwege i hans kontorsrum på sjukhuset, det är tidig eftermiddag och han har nyss kommit från operationssalen efter att ha utfört sin tredje operation för dagen.

Vi samtalar om hans liv – ett av många samtal som ska resultera i en bok (Denis Mukwege – en levnadsberättelse).

Vattnets trummande mot taket är öronbedövande och byggnaden vibrerar. Alla samtal spelas in med en digital diktafon och det självklara vore att ta en paus och vänta tills skyfallet är över.

Men han är så absorberad av sina minnen att det aldrig är tal om att avbryta. Han väljer det omvända – han lutar sig ner mot soffbordet och ropar in berättelsen i diktafonen.

HAN BERÄTTAR OM en skräckfärd i bil vid utbrottet av första Kongokrigen 1996. Vid ratten sitter en finsk läkarkollega, i baksätet halvligger en svensk ingenjör med sin svårt infekterade fot i sin hustrus famn.

De är utsatta för beskjutning och kulorna perforerar bilens kaross och slår in i underredet. Fordonet sicksackar och kränger på den sliriga och smala bergsvägen, och snart flyger också granater i luften.

– Vi ser en röd personbil komma emot oss och bara försvinna, säger han med sin höga röst. Den blir träffad och åker ner i en ravin.

Det våldsamma skyfallet blir som ett ljudspår till berättelsen och det är inte svårt att föreställa sig vad som sker.

Men så slutar regnet – lika abrupt som när man stänger av en skorrande transistor, och även doktorn tystnar.

Han är kvar i händelsen och vänder blicken ut genom fönstret. Vattnet rinner fortfarande nerför rutan, som väldiga tårar.

– Vi överlevde attacken, men det gjorde inte personerna i den röda bilen. Alla tre omkom.

En kort paus.

– Det är inte lätt att förklara livet alla gånger.

NÅGRA ÖGONBLICK senare sker ett påtagligt scenbyte. Det knackar försiktigt på dörren och doktorn avbryter sig mitt i en mening.

– Ja?

Dörren öppnas sakta och en äldre kvinna kikar in.

Jag har sett henne på området tidigare och förstått att hon ansvarar för sjukhusets städpersonal.

– Kom, säger han med en vinkning.

Kvinnan trippar in i rummet, stannar framför doktorn där han sitter i sin fätölj. Jag lutar mig fram och trycker på diktafonens pausknapp.

Hon slår ihop händerna i brösthöjd, som en bedjande madonna, och förklarar att hon har ett problem. Det finns synpunkter i hennes arbetslag på skurmedlet de använder och någon har föreslagit att de ska gå över till ett annat fabrikat.

– Ja? undrar doktorn.

”Vi överlevde attacken, men det gjorde inte personerna i den röda bilen.”

– Jag vet inte hur jag ska göra, säger hon ängsligt. Doktorn kan kanske hjälpa mig att ta ett beslut.

– Om skurmedlet?

– Ja.

– Nej, det kan jag inte, svarar han skarpt och slår ut med händerna. Det ansvaret måste du ta själv.

Kvinnan nickar håglöst, fortfarande med händerna i brösthöjd. Hon tar två steg bakåt, vänder sig om och lämnar rummet lika försiktigt som hon kommit.

– Min personal behöver lära sig att ta beslut på egen hand. Jag kan inte lägga mig i allt, säger han, samtidigt som jag ser i hans ögon att han nog tycker att han varit för brysk.

STRAX DÄRPÅ ÅTERGÅR vi till det avbrutna samtalet, men det dröjer inte länge förrän det knackar igen. Den här gången står ett medelålders par i dörren. Mannen tar några steg in och räcker fram handen mot doktorn.

– Jag är här för att hämta min fru, hon har skrivits ut, säger han med en nick mot hustrun. Jag vill tacka doktorn för att ha gjort henne frisk, jag hade inte mycket hopp kvar.

6

Omkring så många tusen underlivsskador har Denis Mukwege opererat med egna händer fram till och med år 2012.

Doktorn ställer sig upp och griper handen.

– Vi är ett team, det är inte bara jag ... men tack.

– Vi skulle gärna vilja ge dig något för vad du har gjort.

Då ser doktorn vad kvinnan håller i famnen – en höna.

Han höjer båda händerna.

– Nej, jag tar inte emot gåvor, det blir bara en massa prat, svarar han och vänder sig mot kvinnan. Jag vet ju i vilket skick du var när du kom in och att se dig nu – du strålar! – är belöning nog för mig.

Paret går iväg och han sätter sig i fåtöljen igen. Vi hinner prata i fyra-fem minuter när nästa avbrott kommer. Det är hans sekreterare som meddelar att en grupp från en holländsk kvinnoorganisation har kommit och väntar sig att få träffa honom.

Han ler urskuldande mot mig.

– Vi fortsätter efteråt, säger han samtidigt som sekreteraren slarvar med kaffekoppar i det kyffe som utgör kontor och reception.

NÄR VI HALV SEX avrundar samtalen för dagen är han så trött att ögonlocken hänger tunga – och ingen kan klandra honom.

– Nu har du sett hur jag har det – det är hektiskt. Men en sak ska du veta ... jag älskar det!

Sedan reser han sig, går till rummets lilla alkov och hänger av sig läkarrocken.

– Alla talar om doktor Mukwege och

höjer honom till skyarna – som om allt här beror på mig, säger han. Men det tycker inte jag stämmer. Vad världen bör veta är att det här sjukhuset inte skulle finnas om det inte vore för ett knippe hängivna, orädda personer. Det här sjukhuset byggdes ju mitt under brinnande krig.

HAN GER SOM exempel en svensk röntgensköterska som varit med från början och fortfarande är där från och till.

– Jag skulle kunna beskriva henne som typiskt svensk – försynt och ganska fåordig men oerhört handlingskraftig. Sådana personer fascinerar mig oupphörligt. Man märker ju nästan inte

av dem men vad de åstadkommer är storverk.

MER ÄN SEX ÅR har förflutit sedan dagen jag här beskriver. Doktor Mukwege var redan då omtalad som en värdig kandidat till Nobels fredspris för sin kamp mot grovt sexuellt våld i konflikter (han nominerades första gången 2009). Jag frågade under våra samtal hur många underlivsskador han hade opererat med sina egna händer, och han svarade – efter viss betänketid – ”omkring sex tusen”.

Att han var en högst värdig fredspriskandidat tvivlade jag inte ett ögonblick på under bokarbetet.

”Det här är ett pris lika mycket till alla kvinnor här i Kongo som genomlidit stora svårigheter och blivit utsatta för sexuellt våld.”

Kort om Panzi

Panzisjukhuset i Bukavu byggdes 1999–2002 med medel från Sida, Läkarmissionen och pingströrelsens biståndsorgan PMU. Läkarmissionens givare har varje år stött sjukhuset med stora belopp. Bland annat betalar Läkarmissionen Mukweges lön.

INTERVJU:
SOFIA KÄLLGREN

”KYRKANTER ÄR MINA IDOLER”

Sångerskan Sofia Källgren har gjort många turnéer, både på egen hand och med artister som Robert Wells och Rhapsody in Rock. Men att resa runt med Sanger för Livet har gjort hösten väldigt speciell.

TEXT OCH FOTO: THERESE HEDLUND

INTERVJU: SOFIA KÄLLGREN

i möts över en kaffe på det lokala caféet i Bromma utanför Stockholm. Det märks att Sofia Källgren känner många, det hälsas och kramas och stämningen är hjärtlig. Hon har precis varit på utvecklingssamtal med ett av de två barnen och efteråt ska hon leta kläder till julturnén Christmas Night, som hon snart ger sig ut på med kollegorna Tommy Nilsson, Elisa Lindström och Magnus Carlsson. Lagom till den släpps också den duett hon och Magnus Carlsson spelat in, där de tar sig an sången Time to say goodbye, med nyskriven svensk text av Björn Ulvæus.

Hon ser verkligen fram emot turnén, frågan är bara hur hon ska kunna hinna med allt det där andra hon också älskar med julen, som att julpyssla, baka pepparkakor och dricka glögg. De få lediga dagarna kommer bli intensiva.

– När julafton väl infinner sig brukar jag vara ganska trött, och då vill jag bara vara hemma. Men vi kommer fira traditionellt hos oss med hela familjen, tomte och allt som hör till, säger Sofia och ler.

DET GENUINA HOS Sofia är väldigt påtagligt när man möter henne. Det, och den tidlösa musik hon byggt sin karriär på, har troligen bidragit till att hennes

6

Så många Sånger för Livet-konserter har Sofia gjort för Läkarmissionen i höst.

popularitet hållit i alla år. Det vilar en märkbar trygghet över henne.

– Jag känner att jag är på rätt plats i livet. Jag har inte varit förskonad från svårigheter, men de tillsammans med moderskapet har

gjort mig till en bättre sångerska. Jag har inte längre lika höga prestationskrav på mig själv och det har gjort mitt jobb mycket roligare och ännu mer äkta.

UNDER HÖSTEN HAR Sofia dragit fulla hus när hon medverkat i Läkarmissionens körprojekt Sånger för Livet, en turné som kommit att betyda mer för henne än hon hade anat.

– Jag jobbar ofta med stora körer, men det som varit så fint med de här konserterna är stämningen. Det är som att allt klickar, jag känner att vi gör gott, att vi gör avtryck. Så det har varit väldigt värdefullt för mig.

Att just Läkarmissionen står bakom gjorde det ännu lättare för Sofia att tacka ja. Hon är uppvuxen med att hennes föräldrar alltid lämnat saker som de inte längre behövde till Läkarmissionens

”Jag brinner för många saker, men utan att bli för högtidlig så brinner jag för att sprida ljus, att visa på det goda.”

second hand. Något hon själv har tagit efter.

– Så när jag fick frågan om att vara med och sjunga kändes det väldigt naturligt för mig.

Och mötet med alla körsångare kom-

mer hon att bära med sig länge.

– När vi repeterar står jag alltid vänd mot dem och jag gör vad jag kan för att se alla som är med. Många får jag en relation till under de här timmarna vi har tillsammans. När jag sedan vänder mig

SOFIA KÄLLGREN

Familj: Maken Per Åström, barnen Rasmus, 12 år och Selma, 8 år.

Bor: Bromma, Stockholm.

Intressen: Hade en egen häst fram till för tre år sedan, nu skjutsar hon mest barn till ridning, tennis, gymnastik. "Det är typ det jag gör."

Karriär: Hon har gjort tre "Rhapsody in Rock" med Robert Wells, medverkat i Melodifestivalen samt sjunger med orkestrar, körer och stråkensembler.

Musikaler: Belönades med Guldmasken för sin roll som Ellen i musikalen "Miss Saigon" och blev hyllad för sin tolkning av Belle i Disneys publiksuccé "Skönheten och odjuret".

Kina: Sofia har sedan snart tjugo år en framgångsrik solokarriär i Kina, där hon gjort många tv-framträdanden och även spelat in två skivor med kinesiska folklåtar med modern touch. "Det är något av det roligaste jag har gjort". Hon blev även vald till Kinas turistambassadör i Sverige 2017.

Christmas Night: "Det ska bli jätteroligt att åka på julturné. Jag reser med Magnus Carlsson, Tommy Nilsson och Elisa Lindström. Det känns så spännande med nya artistmöten".

LÄS MER OCH STÖTTA VÅRT ARBETE:
WWW.LAKARMISSIONEN.SE

om för att möta publiken känner jag deras stöd, att vi gör det här tillsammans. Det är en så enormt härlig känsla.

– Det är så helande med körsång, både att få sjunga men också engagemanget hos dem som är med. Engagemang är det vackraste jag vet, folk som brinner för något.

Vad brinner du för?

– Jag brinner för många saker, men utan att bli för högtidlig så brinner jag för att sprida ljus, att visa på det goda. Ett tag sa man att snällhet var mesigt, det ansågs inte fint, utan man skulle ta plats och slå sig för bröstet, men jag tror att snällhet är det som kan hjälpa den här jorden. Det är inte vekt att vara snäll, att kunna bjuda på det är att vara stark.

EN ANNAN SAK hon gillar med Sånger för Livet är kyrkorummen där konserterna hålls.

– Många kyrkor är fantastiska platser för konserter. Oavsett om vi ser oss som kristna eller inte så behöver vi kyrkorna. Fler behöver hitta den avskilda miljön där man kan stänga av och öppna upp för något annat. Det är så viktigt att ge det vidare till nästa generation som lever mitt i en skakig tillvaro med klimatångest och annat, att visa att de är en liten del i ett större sammanhang. Det kan hjälpa de unga att lyfta blicken, att se att det finns något annat när livet är jobbigt. Men i dag stängs många kyrkor ner och värmen slås av, och så står de som döda skelett på landsbygden. Var det verkligen det som var meningen?

Har du själv en tron?

– Jag skulle inte säga att jag är religiös, men jag har naturligtvis varit mycket i kyrkan tack vare sången. Jag ser mig absolut som troende på en högre makt, som jag väljer att kalla god, i stället för Gud, men det finns mycket i den kristna tron som jag kan skriva under på.

Sedan finns det något mer med kyrkor hon finner tilldragande.

– Jag är inte rädd för att åldras och har målbilden att få bli en äldre kvinna som kan ge den yngre generationen stabilitet och vishet. Och efter att ha varit i många kyrkor och sett så många "kyrktanter" så är de mina idoler. Jag ser så mycket skönhet i dem, de är engagerade, har tid, springer inte och känns trygga. Sådan vill jag bli.

KVINNORNA SOM BÄR VÄRLDEN

Kvinnor är ofta i fokus i Läkarmissionens arbete. Att stärka dem är att satsa på framtiden och en positiv förändring för barn och familjer.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG / FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Tegelförsäljning. 49-åriga änkan Margreth Ochen i Uganda gick för några år sedan med i en spargrupp. Med hjälp av undervisning och lån hon fått där har hon kunnat starta flera framgångsrika verksamheter.

BILDREPORTAGE: KVINNORNA

Utbildning. För kvinnorna i byn Tolondi i Niger är det nya världar som nu öppnar sig. Äntligen får de lära sig läsa, skriva och räkna. "Snart kommer jag att kunna hjälpa mina barn att göra sina läxor. Och när jag handlar på marknaden kan ingen lura mig längre, säger Fati Bouba.

Självhjälpsgrupper. I det krigshärjade Burundi har Läkarmissionen bidragit till en mycket positiv utveckling för kvinnor som tidigare saknade både utbildning och inkomst.

FOTO: TORLEIF SVENSSON

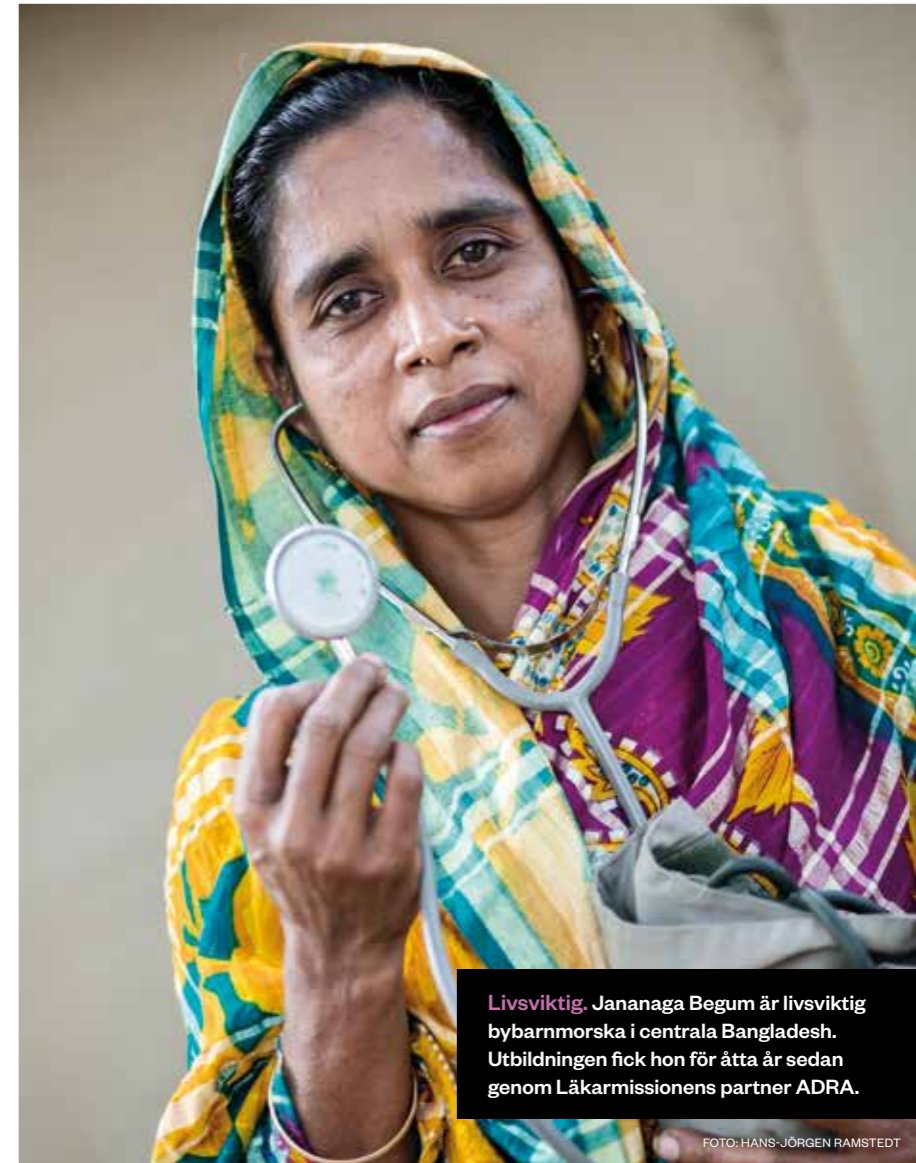
Lamm. I västafrikanska Burkina Faso hjälper Läkarmissionen fattiga familjer att förbättra sin ekonomi genom att ge dem lamm som de föder upp och sedan säljer när de behöver pengar.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Änka. För två år sedan dog Lovely Asifs man i en hjärtinfarkt. Hon stod plötsligt ensam med sex barn i åldrarna 7 till 19 år. Med stöd av Läkarmissionens partner Eficor i Delhi, Indien, kunde hon kämpa sig till den änkepension hon hela tiden hade rätt till och på så vis skapa en trygg inkomst för sig och sina barn.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

Livsviktig. Jananaga Begum är livsviktig bybarnmorska i centrala Bangladesh. Utbildningen fick hon för åtta år sedan genom Läkarmissionens partner ADRA.

FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

”UTBILDNING ÄR DET BÄSTA VI KAN GE”

”Jag träffade doktor Mukwege i Kongo första gången och då var det ju inte så märkvärdigt runt honom.”

Ingvar Guldstrand var Läkarmissionens styrelseordförande i över 40 år.

Även om vi inte gör så stort väsen av det så fyller Läkarmissionen 60 år i år. Organisationen startade efter ett upprop i Svenska Journalen om att stödja ”läkarmission”. Svenska Journalen fanns långt före Läkarmissionen och var då, 1958, en stor veckotidning.

En av de eldsjälarna som arbetat med att få Läkarmissionen att växa är Ingvar Guldstrand som var Läkarmissionens styrelseordförande i över 40 år. Han har varit med i både med- och motgång.

Hur såg organisationen ut när du tillträdde 1979?

– Läkarmissionen samlade då in 4–5 miljoner per år och vi redovisade det som ett konto i Svenska Journalen. Bland det första jag gjorde som ordförande var att formalisera stiftelsen med huvudmän och anpassa redovisningen till vad som krävdes av myndigheter. Sedan har det skett en successiv förändring genom åren.

Är det något du är speciellt stolt över när du tänker tillbaka på dina år på Läkarmissionen?

– Det finns många projekt som jag är stolt över. Som arbetet i Rumänien till exempel, som startade med matpaket till gatubarn och sedan har haft en fantastisk utveckling genom åren. Alfabetiseringsprojekten i Sydamerika har också utvecklats till att i dag innefatta spargrupper och mikrokrediter.

– Överhuvudtaget tycker jag att när det är möjligt, så är utbildning det absolut bästa att ge människor. Då kan de skapa sig ett eget liv.

Nobelpristagaren Denis Mukwege är en person som Läkarmissionen har haft kontakt med länge.

Minns du ditt första möte med honom?

– Jag träffade doktor Mukwege i Kongo första gången och då var det ju inte så märkvärdigt runt honom. Däremot när han skulle göra sin specialistutbildning i Frankrike hade vi ett möte på PMU, Pingsmissionens utvecklingsarbete, tillsammans med Åke Boberg som var missionär och som tyckte att vi skulle göra en speciallösning runt doktor Mukwege. Annars har vi aldrig bekostat utbildning för enskilda personer, men vi gjorde ett undantag där och Mukwege redovisade tydligt att han efter utbildningen skulle åka tillbaka för att hjälpa sitt folk.

Är det något du skulle velat gjort annorlunda under dina år?

– Alla projekt har inte utvecklats som vi hade önskat, men jag tycker inte vi har misslyckats totalt med något. Och jag är tacksam för Läkarmissionens olika ledare som har haft olika kompetenser och betytt mycket för utvecklingen.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG

INGVAR GULDSTRAND

Namn: Ingvar Guldstrand

Familj: 3 barn, 7 barnbarn, 4 barnbarnsbarn.

Relation till Läkarmissionen: Engagerad i Läkarmissionen sedan 1969, därav 40 år som ordförande.

Tycker om: Allt som gör livet glatt och trevligt.

Joseph, 30 år, hjälp mammor föda sina barn

Mödravården på Nkinga finansieras delvis av Läkarmissionen som betalar kvinnornas patientavgifter. Här finns flera stora salar där kvinnorna får stanna över natten.

Till Nkingasjukhuset i Tanzania kommer många kvinnor varje år för att föda i säkerhet och med utbildad personal.

Många av de blivande mammorna får gå länge innan de kommer fram till Nkingasjukhuset, men väl där finns bland annat barnmorskan Joseph, 30, på plats. Han är mycket stolt över det han gör.

Det går inte att ta miste på glädjen över yrkesvalet.

Hur länge har du jobbat

här som barnmorska?

– I två år och tio dagar. Jag studerade till sjuksköterska och läste medicin i tre år, på annan ort, men har jobbat totalt sex år då jag varit på ett annat ställe innan.

När bestämde du dig för att bli just sjuksköterska?

– Jag bestämde mig när jag var 14 år för jag ville vara till hjälp för invånarna i mitt samhälle och jag är väldigt stolt över att vara barnmorska.

Är det ovanligt att vara man och barnmorska?

”Ibland överlever inte mammorna, eller barnen, oftast för att vi har svårt med blodtransfusioner.”

– Numera finns det fler manliga barnmorskor så det är ganska vanligt.

Var hittar du styrkan till det du gör?

– Den finner jag genom att be mycket.

Hur märker du att du hjäl-

per dina patienter?

– Jag känner det väldigt tydligt för de visar så mycket tacksamhet för det jag gör varje dag.

Vilka är de största utmaningarna?

– Att det är så många unga

flickor som föder och att få dem att börja med familjeplanering, vilket många stammar vägrar. Men det har blivit bättre.

JOSEPH

Ålder: 34 år.

Yrke: Barnmorska sedan sex år.

Drömmer om: Att sjukhuset ska få en ambulans.

Hur många förlossningar genomförs på Nkinga?

– Det är cirka 100 kvinnor som föder här varje år.

Händer det att ni förlorar en mamma?

– Så är det. Ibland överlever inte mammorna, eller barnen, oftast för att vi har svårt med blodtransfusioner.

– Det viktigaste för att sänka mödradödligheten är ändå att de kommer hit och föder. Hemma har de ofta ingen eller dålig assistans. Det kan uppstå komplikationer och kan gå fel men vi

förser dem med avancerad sjukvård.

Om du fick drömma fritt, hur skulle den drömmen se ut?

– Vi behöver dock mer pengar till familjeplanering samt att kunna informera ute i byarna om spädbarnsdödlighet.

Har du en egen familj, barn och fru?

– Nä, inte ännu, men det planerar jag att skaffa. Just nu jobbar jag tio timmar varje dag och bor precis utanför sjukhusområdet.

Om du fick drömma fritt, hur skulle den drömmen se ut?

– Vi skulle utbyta mer erfarenheter med Sverige och bygga ut servicen här. Vi behöver ha ultraljudet på samma ställe som vi har den övriga mödravården, och vi behöver utbilda fler barnmorskor, avlöna fler. Och en ambulans. Det vore en dröm. Nu har vi ingen alls och det är en stor utmaning.

Vad gör dig mest lycklig?

– När jag får skicka hem mammor med friska barn.

TEXT: LOTTA GRAY

FOTO: JONATHAN EMPARAN

TOALETTEN SOM FÖRÄNDRAR LIV

Över två miljarder människor i världen saknar tillgång till en vanlig toalett. Det vill arkitekten Anders Wilhelmson ändra på. Han har uppfunnit engångstoaletten Peepoo som Läkarmissionen är med och sprider för att underlätta livet för människor i slummen.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG / FOTO: HÅKAN FLANK

DET VAR I ANDERS Wilhelmsons roll som professor i arkitektur vid Kungliga Konsthögskolan som han ställdes inför utmaningen med sanitet i slummen. Han var ute på en resa för att titta på hur världens storstäder växer.

– Jag är intresserad av global utveckling och vi åkte till städer med stor, växande slum. I Mumbai i Indien träffade jag kvinnor som var med i en självhjälpsgrupp och frågade vad jag kunde göra för dem: ”Vi behöver inga arkitekter”, sa kvinnorna.

Det visade sig att byggandet av hus kunde de ordna själva, det de däremot inte kunde hantera handlade om toaletter och den personliga hygien.

– På flyget hem bestämde jag mig för att ta sex månader av mitt liv för att försöka lösa den frågan.

Sex månader blev flera år och Anders ställdes inför många utmaningar. Toaletten skulle vara billig och tillgänglig för alla. Dessutom skulle den vara ren och inte göra någon skada för miljön eller behöva återvinnas. Och då, 2005, hade inte utvecklingen av material kommit lika långt som det har kommit idag.

– En natt i Paris kom jag på hur jag skulle göra! Jag var där för att fira min dåvarande sambo som fyllde år och

kanske var det inte så roligt för henne att jag pratade om bajs hela hennes födelsedag, säger Anders och skrattar.

PEEPOO ÄR EN engångstolett med en påse där man utträttar sina behov. I påsen, som är nedbrytningssbar, finns en ”tepåse” som innehåller ett naturligt ämne som tar död på alla bakterier. Man knyter ihop påsen och efter åtta veckor är allt nedbrutet till gödsel som går att använda. Forskare i Uppsala har varit med och utvecklat materialet tillsammans med kemikalietillverkaren BASF.

– Även om vissa saker skiljer sig åt mellan kulturer, så går Peepoo över religiösa och kulturella skillnader. Gemensamt för alla människor är att vi kissar och bajsar och eftersom toaletten går att använda hemma passar den överallt.

Det är framför allt i slumområden och flyktingläger som Peepoo kommer till sin rätt. På ställen där människor har samlats, utan att någon har tänkt eller planerat infrastruktur för den mängd människor som bor där.

Och utöver att toalettbesök ute i mörkret orsakar smittspridning och sjukdomar, finns det ännu en poäng med att ta fram en lösning. Att tvingas ut i mörkret gör att många kvinnor

riskerar att utsättas för sexuellt ofredande.

I Kenya har Peepoo använts sedan 2008 och vid uppföljningar som gjorts framkommer att det upplevda antalet våldtäkter har minskat drastiskt och nästan försvunnit.

– Om jag så bara skulle ha hjälpt en flicka att slippa bli våldtagen är det värt allt jobb, säger Anders.

– Sedan sa kvinnorna också lite skämtsamt att Peepoo sett till att deras män är mindre otrogna eftersom de inte kan skylla på att de ska gå ut för att utträtta sina behov längre.

MÅNGA ORGANISATIONER världen över jobbar med att ge människor rent vatten, men färre arbetar med sanitet. På det viset är IAS och Läkarmissionen, som numera förvaltar Peepoo, unika. Och att just Anders Wilhelmson kom på idén tror han beror på en kombination av hans person och hans yrke.

– Jag jobbar med kreativitetsmetoder som handlar om att komma fram till lösningar på problem. Sedan har jag ett engagemang för utsatta, och det är inte så många som har tyckt att det här är en fråga som är värd att fundera på. Men det tog tiotals år för engångsblöjor att etableras, så en viss uthållighet krävs.

”Om jag så bara skulle ha hjälpt en flicka att slippa bli våldtagen är det värt allt jobb.”

PEEPOO

2006 startade Anders Wilhelmson Peepoo för att sprida och marknadsföra sin uppfinning. Numera är han professor på KTH och har överlåtit åt IAS (International Aid Services) att driva Peepoo och Peepoo-lösningen vidare. 1 januari 2019 blir IAS formellt en del av Läkarmissionen.

”Drömmar om ett annat liv”

Solen strålar från en klarblå himmel, vinden viner och de guldgula löven virvlar runt på ett sätt som får mig att le inombords.

Ingen idé att försöka kratta löv denna dag. Naturen säger åt mig att försöka ta itu med något annat.

I stugan på landet ändras på något uttalat sätt dagordningen. Väder och vind spelar större roll än nyheterna på radion och regnmätaren berättar mer om det senaste dygnet än meterologens kartor.

Jag går husesyn så snart jag kommit fram till den välbekanta platsen. Alltid hittar jag några spår att analysera. Småkryp och skogsmöss kan åstadkomma oanade överraskningar.

DEN HÄR DAGEN ser det lugnt ut. En ensam humla surrar i fönstret, den piggnar dock till när jag släpper ut den i friska luften. Men när jag kliver in i badrummet får jag syn på en liten fågel som verkar ha kraschlandat intill handfatet. Den rör sig inte. Precis som flaggan vid husknuten är den gul och blå och mycket vacker. Det är en liten blåmes. Det känns nästan högtidligt att få se den på så nära håll. Vilken vacker liten skapelse! Men hur har den tagit sig in i badrummet? Det finns bara en väg. En ventil med en mycket smal springa...

När skymningen faller tänder jag i vedspisen och gläds åt ljudet från sprakande björkved och stigande värme. Spisen förflyttar mig på ett

FOTO: HÅKAN FLÅNK

”I stugan på landet ändras på något uttalat sätt dagordningen.”

nästan magiskt sätt till min barndoms somrar. Tant Gunda, min sommar-mamma, fanns nästan alltid i närheten av vedspisen; hon bakade och lagade mat – och samtidigt som hon trollade fram goda sirapslimpor tänkte hon på att de små griskultingarna i deras boxar i ladugården också skulle få något gott till frukost. Jag kan se hennes händer krama de stora nykokta potatisarna i grishinken av zink och jag kan känna

sig på sitt livs resa. Ingen vedspis, bara drömmen om ett annat liv.

På min veranda ligger den lilla blåmesen kvar alldeles orörlig. Jag bestämmer mig för att den skall få en vacker gravplats i skogen.

Annika Hagström, mångfacetterad journalist och författare som också producerat dokumentärfilmer och arbetar som programledare.

doften av bondkök och omsorg när jag tänker på min sommarmamma.

Tillbaka i mitt eget kök mer än ett halvt sekel senare tänker jag på allt jag lärde mig av henne. Baka, mjölka, brodera, sprita ärter... och jag lärde mig sångerna som sjöngs på tältmötena och att försöka förstå dem som hade en annan tro och bakgrund än vi.

SENARE KAN JAG INTE låta bli att slå på min tv den här kvällen heller. Vanans makt. Jag hamnar i ett program där en beskäftig kvinna säger att vi måste lära oss att ”downsiza”. ”Bort med allt du inte behöver!”, säger hon. Spar bara en sak som betyder mycket för dig! Jag tar ett djupt andetag. Ser mig om i rummet, där skåpen är fulla av minnen och bokhyllorna dignar. En enda sak? I köket finns en tavla jag inte vill bli av med. Men vad annars?

Plötsligt inser jag vad det är jag har ett särskilt förbundet med. Det är vedspisen. Om all modernitet skulle försvinna skulle jag ändå få värme i huset, kunna laga mat och värma vatten på vedspisen.

Jag byter kanal på tv:n. Hamnar mitt i nyheterna. Bilderna denna kväll visar strömmar av människor från Honduras och Guatemala som lämnat sina hem på grund av fattigdom och svält. De är på väg till rikare delar av världen, sägs det.

En närbild på en liten familj, pappa, mamma och tre små barn visar hur extremt liten packning de har med

sig på sitt livs resa. Ingen vedspis, bara drömmen om ett annat liv.

På min veranda ligger den lilla blåmesen kvar alldeles orörlig. Jag bestämmer mig för att den skall få en vacker gravplats i skogen.

FOTO: HANS-JÖRGEN RANSTEDT

Julklapparna som förändrar liv

Fem personer om vad de skulle vilja ge bort från gåvoshopen.

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Ingvar Guldstrand: – Den julgåva jag vill ge är det stora utbildningspaketet för jag är övertygad om att utbildning, när det är möjligt, är det absolut bästa att ge människor. Då kan de skapa sig ett eget liv. Och gåvan vill jag ge till mina barn och barnbarn.

FOTO: JÖRGEN BODESAND

Perla Bjurenstedt: – Julgåvan vill jag ge till mina barnbarn Kevin och Khanya, och den ska gå till gatubarnprojektet, Tigers Club i Kampala, Uganda. På plats har jag fått se vad helhjärtade insatser kan göra för att rädda unga människors liv.

FOTO: THERESE HEDLUND

Doreen Månsson: – Varje år ger vi varandra välgörenhet i julklapp, vad vi ger varierar. I år vill jag ge mina döttrar ett gåvobevis som ser till att ännu ett barn får en familj via Give a Child a Family. För jag har besökt arbetet i Sydafrika och sett glädjen i barnens ansikten.

FOTO: HÅKAN FLÅNK

Lotta Gray: – Jag vill ge bort världens viktigaste julklapp till organisationen Tamam som jobbar med barn och unga, varav många är nyanlända. Till dem vill jag ge stöd till Tigers Club, i Uganda. Jag har själv varit där och vet att pengarna når fram. Gatubarn här eller där, lika svårt för dem oavsett.

I Läkarmissionens gåvoshop på nätet går det att köpa produkter som räddar liv.

Gå in på lakarmissionen.se/gavoshop

Så handlar du i vår gåvoshop

Det är inte lätt att köpa julklappar till den som redan har "allt", eller som inte gillar prylar. Då är det perfekt att använda Läkarmissionens fina presentbutik. Där hittar du konkreta hjälpinsatser att ge bort – eller välja när du själv vill ge en gåva till

ett biståndsprojekt. Där finns något för varje plånbok, från 50 kronor och upp. Gåvan gör gott för den som ger och den som får, samtidigt som den gör stor nytta. Enklarest är att beställa via vår hemsida, lakarmissionen.se/gavoshop. Välj vilket projekt du vill stödja och belopp. Följ sedan instruktionerna för betalning.

Du kan betala via din internetbank, med bankkort eller med inbetalningskort. Ange om du vill ha ett gåvobevis och lägg då in din personliga hälsning. Gåvobeviset kan du få som en pdf att mejla vidare eller att skriva ut. Du kan även välja att beställa ett gåvokort som trycks och skickas till den adress du anger.

Lätt

					6		4	5
		6			3	2	9	
9	4	8	7		5		3	
					4	5		
	8	4	5	6				9
5	9		3		2			1
	3					6		
4					1	5	8	
	6	5	8		4			

Medelsvår

	2							5
					6			4
9		4	5		2		1	
					3		8	
4				1			9	7
1	8				9	5		
	7			8	4			9
		2	1		7		6	
			6	2				8

Fyll i de tomma rutorna så att alla siffror från 1-9 finns med i varje lodrät och vågrät rad, samt i varje fält med 9 rutor.

Krysslösning september

Här är det rätta svaret på korsordet i septembernumret 2018. Ett stort grattis till Inger Maj Berger, Oskarshamn, Karin Klingstål, Ulricehamn och Roland Hansson, Örebro som vann Joel Halldorfs bok *Återkomsten - Hur religionen kom tillbaka och vad den betyder.*

GE EN GÅVA - FÅ EN BOK!

Boken om Mukwege av författaren Berthil Åkerlund finns nu i nytryck - samma starka innehåll, men nytt omslag. Ge en gåva på minst 195 kronor så får du boken hemskickad inom tre veckor. Swisha till 90 00 217 och skriv "M bok" eller betala in på pg 90 00 21-7 och skriv "M bok". Vill du ha fler än en bok, ta kontakt med Läkarmissionens Givarservice på 08-620 02 00.

Novemberkrysset

Du behöver inte skicka in hela krysset. Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till: Swedmedia, 105 36 Stockholm. Märk kuvertet "Journalenkrysset nummer 5, 2018". Senast den 19 december vill vi ha ditt svar. De tre först öppnade rätta lösningarna vinner boken *Denis Mukwege - en levnadsberättelse* av Berthil Åkerlund.

.....

.....

.....

.....

Namn

Adress

Postadress

Klipp ut och skicka!

ÅRETS JULKLAPP!

Det är inte lätt att köpa julklappar till den som redan "har allt" eller som inte gillar prylar. Då är det perfekt att använda vår fina butik på nätet: lakarmissionen.se/gavoshop.

200:-

Stoppa könsstympning i Kenya!

Din julklapp betyder att en flicka kan vara på ett tryggt läger under den säsong könsstympningen pågår. Där får hon träffa andra tjejer i samma situation, lära sig om knopp & kropp och spela teater. Om hon inte kan återvända hem efteråt får hon komma till ett skyddat boende.

150:-

Engångstoaletten Peepoo räddar liv!

Avsaknaden av toaletter gör att livsmiljön och vattnet blir förorenat. Människor drabbas av kolera, diarréer och andra livshotande sjukdomar. Enkelt förklarar består Peepoo av en slags potta och en rulle med engångspåsar. Varje påse är helt biologiskt nedbrytbar och används som gödsel.

150:-

En säker förlossning!

Spädbarnsödligheten i DR Kongo är en av de högsta i världen. På Panzisykhuset kan du se till att även fattiga kvinnor får föda sina barn i en säker miljö istället för hemma.

60:-

Rädda ett barn från svält!

För endast 60 kronor kan ett svårt undernärt barn få vård, samtidigt som föräldrarna får utbildning och stöd.

